

Nieuwsbrief maart
Infra Futurelabs Overijssel

'Samen krijgen we de cirkel rond!'

“

'Ons doel is om in Overijssel een community van overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen te vormen die eind 2023 klaar is om de transitie te maken naar een circulaire economie volgens de doelstellingen van 2030 en 2050. Door middel van een toolbox komen tools beschikbaar die bijdragen aan een duurzame en circulaire aanpak van de aanleg en het beheer van infrastructuur en openbare ruimte'.

”

Programma Infra Futurelabs Overijssel

Het jaar 2022 is voor het programma Infra Futurelabs Overijssel het jaar waarin we met **overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen** aan de slag gaan met het toepassen van **circulariteit** in projecten op gebied van de realisatie en het beheer en onderhoud van infrastructuur en de openbare ruimte.

Na de zomervakantie delen we weer de goede voorbeelden van een duurzame aanpak binnen projecten bij de **aanleg** en het **beheer** van **infrastructuur, openbare ruimte** en de **leefomgeving**, om kennis en ervaringen te delen, om elkaar te inspireren, maar ook om elkaar de hulpvraag te stellen. De komende tijd gaan we ons focussen op twee thema's, die uit bijeenkomsten en individuele gesprekken duidelijk naar voren komen:

- **Een duurzame aanpak voor projecten.**

Overheden gaan vanaf 2023 **alles circulair uitvragen**. Dat geldt ook voor aanbestedingen van werken, op gebied van infrastructuur, openbare ruimte en leefomgeving. We weten dat als we echt impact willen maken, we niet vroeg genoeg kunnen beginnen met duurzaamheid en circulariteit. In de initiatieffase van een project dus. *Maar hoe organiseer je dit? Welke tools kunnen we hiervoor gebruiken? Hoe monitoren we de resultaten? En hoe komen we regionaal of provinciaal aan een uniforme en consistente aanpak?*

- **De fysieke materialen hub in combinatie met een digitale materialen-marktplaats.**

We willen vrijkomende materialen uit de fysieke leefomgeving zo veel mogelijk hergebruiken, waardoor we hoger op de **R-ladder** komen. Maar hoe organiseren we dat? Wat is het belang vanuit circulair perspectief, maar ook vanuit de huidige grondstoffen schaarste? Hoe kunnen we gebruik maken van digitale oplossingen zoals **DuSpot**?

Wil jij meewerken aan één of meerdere van deze onderwerpen of heb je goede ideeën? Neem dan contact met ons op via infracfuturelabs@pioneering.nl en kom naar de Community of Practices en/of andere kennissessies.

Nieuwe initiatieven

Living Lab Circulaire Infra in de Regio Zwolle

Eerste bijeenkomst Living Lab Circulaire Infra in de Regio Zwolle & Samenwerking Living Lab Inkopen & Aanbesteden

Het programma Infra Futurelabs Overijssel is nu ook actief in de Regio Zwolle. In samenwerking met het **Living Lab Regio Zwolle** brengen we alle circulaire projecten en initiatieven op gebied van infrastructuur en openbare ruimte in de Regio Zwolle samen. Op **2 juni 2022** is een eerste **bijeenkomst** in Zwolle georganiseerd. Met bijna 40 aanmeldingen vanuit zowel gemeenten, provincie, ondernemers en onderwijsinstellingen was dit een goed bezochte bijeenkomst met een mooie samenstelling.

Deze sessie heeft ons inzicht gegeven op welke onderdelen de behoefte op dit moment ligt in de transitie naar een Circulaire Economie voor de infra en leefomgeving. Op **8 september** vindt er een volgende **COP Bijeenkomst** plaats in de omgeving van Zwolle, waarin we inhoudelijk bezig gaan met de thema's. Meld je [hier](#) of via de button aan voor de bijeenkomst van 8 september 2022.

Meld je hier aan voor 8 september

Lees hieronder meer over de inhoud van de CoP op 8 september in Zwolle. Op 6 september wordt dezelfde bijeenkomst georganiseerd in Twente. Klik in de volgende paragraaf op de button om je aan te melden voor deze bijeenkomst.

Duurzaam GWW krijgt een vervolg via CROW!

kennisplatform
CROW

De **Green Deal Duurzaam GWW 2.0** is eind 2020 geëindigd, maar de doelstelling – duurzaamheid 'business as usual' bij alle GWW-projecten – is nog niet bereikt.

De partijen achter de Green Deal, **overheidsopdrachtgevers** en **ondernemers**, zijn in 2021 dan ook op zoek gegaan naar een vervolg, waarmee invulling gegeven wordt aan de aanbevelingen uit de evaluatie van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0. Dit heeft geresulteerd in een manifest dat op een haar na gereed is: **het Manifest DGWW2030**. Het hoofddoel is niet veranderd, de aanpak wel. En ook monitoring krijgt bijzondere aandacht: want via DGWW2030 wordt gewerkt aan één uniforme monitoringstool. Als er al mee gewerkt wordt, dan komen we in de praktijk niet verder dan het Ambitiweb. Terwijl de aanpak veel meer is dan dat!

Experts van **CROW** verzorgen tijdens de **COP** van 6 september in Twente/Achterhoek en 8 september in Zwolle/West-Overijssel workshops over de Aanpak Duurzaam GWW. Zowel overheden, ondernemers als onderwijsinstellingen zijn van harte welkom om naar deze workshop te komen, daar is alle ruimte om het met elkaar kennis en ervaring over de aanpak te delen.

Meld je hieronder aan voor de bijeenkomst van 6 september of 8 september!

COP 6 sept (Twente/Achterhoek)

COP 8 sept (Zwolle/West-Overijssel)

Learning Community

Om de circulaire doelstellingen te bereiken is samenwerking tussen **overheden**, **ondernemers** en **onderwijsinstellingen** een voorwaarde. Deze samenwerking is nu nog te vrijblijvend. Wij zien en merken dat partijen zich bewust zijn van de noodzaak en dat zij mee willen werken aan de transitie naar een circulaire economie, maar op dit moment vaak nog verzanden in de waan van de dag.

De transitie naar een **circulaire economie** betekent samenwerken, maar ook anders denken en anders organiseren. Dat is een ontwikkeling op zich voor organisaties, afdelingen, projecten maar vooral ook voor individuen. Om aan die ontwikkeling bij te dragen is er vanuit **Infra Futurelabs** samen met **Saxion** en **Universiteit Twente** een *Learning Community 'Duurzame Leefomgeving'* opgezet. Niet alleen voor studenten, maar óók voor organisaties en mensen vanuit het werkveld en vanzelfsprekend ook andere onderwijsinstellingen waaronder **Hogeschool Arnhem Nijmegen**, **Windesheim**, **ROC van Twente** en **het Deltion College**.

De Learning Community is er om **kennis** te **ontwikkelen** en te **delen**. Kennisontwikkeling vindt plaats door studenten individueel of in groepen, die in opdracht van een organisatie onderzoek doen. Organisaties brengen vraagstukken in met betrekking tot '*duurzaamheid en circulariteit in de leefomgeving*'. Binnen de Learning Community wordt de koppeling van het vraagstuk tot stand gebracht met studenten via **stages**, **projectopdrachten**, **afstudeeropdrachten** of een **PDEng programma**.

Om kennis te delen worden binnen de Learning Community ook (gast)colleges

georganiseerd die toegankelijk zijn voor zowel studenten als medewerkers van overheden, ondernemers, onderwijsinstellingen

Wil je meer weten over de Learning Community? Infra Futurelabs organiseert samen met Saxion en Universiteit Twente op 15 september een bijeenkomst waarin u kunt meedenken over de ontwikkeling van deze Learning Community. Meld je hieronder via de button aan!

Meld je hier aan voor 15 september

Onderzoeksopdrachten

In de Learning Community werken studenten vanuit verschillende onderwijsinstellingen en verschillende studierichtingen aan uiteenlopende vraagstukken in het kader van de transitie naar een circulaire economie. Vanaf september vorig jaar zijn al verschillende onderzoeken uitgevoerd, die te vinden zijn op www.infracfuturelabs.nl.

In het nieuwe semester vanaf 5 september 2022 werken in de Learning Community maar liefst 40 studenten aan nieuwe en wederom uiteenlopende vraagstukken. De vraagstukken staan hieronder beschreven. Wil jij meer weten over de onderzoeken of heb je zelf een interessant vraagstuk? Stuur dan een email aan infracfuturelabs@pioneering.nl.

Van BIM naar Beheer Gemeente Losser

Gemeente Losser

Opdrachtgever: Robert Middelhuis

In een **circulaire economie** leggen we in een materialenpaspoort de gebruikte materialen in een bouwwerk vast. Dit **materialenpaspoort** ontstaat tijdens het bouwproces en komt voort uit **de keten** van opdrachtgever (overheden), opdrachtnemer, leveranciers en producenten. **Gemeente Losser** heeft bij de **reconstructie** van het **Centrumplan** een gestructureerd proces van samenwerken in deze keten met **BIM** doorlopen. Het project is opgeleverd waarbij de data is vastgelegd in BIM. Daarmee ontstaat een **Digital Twin** van de gebouwde omgeving met enorme hoeveelheden data. De koppeling van het huidige beheersystemen van de gemeente Losser zijn echter niet toegerust om deze data volledig te benutten. De vraag in dit onderzoek luidt daarom ook: *‘Op welke manier kan data uit de bestaande beheersystemen en uit de Digital Twin geïntegreerd worden, zodat bij het beheer en onderhoud en het oogsten van materialen optimaal gebruik kan worden gemaakt van de beschikbare data?’*

Inframaterialen zo hoog mogelijk op de R-ladder

Roelofs

Opdrachtgever: Tobias Strating en Dennis ten Barge

Roelofs Groep wil weten wat de mogelijkheden zijn om materialen die worden toegepast in de infrastructuur en de leefomgeving zo circulair mogelijk toe te passen. De infrasector is al decennia lang bezig met recycling van vrijkomende materialen, maar het hergebruik is voornamelijk vooral laagwaardig. De wens is dat materialen op een veel hoger niveau dan recycling kunnen worden toegepast. De vraag aan de projectgroep die dit onderzoek gaan doen is daarom ook: *'Wat is er allemaal mogelijk om materialen uit de infra en leefomgeving zo hoog mogelijk op de circulariteitsladder weer in te zetten en welke materialen uit andere sectoren zijn mogelijk inzetbaar in de infra en de leefomgeving?'*

De faciliterende rol in de transitie naar een circulaire economie

Waterschap Vechtstromen

Waterschap Vechtstromen ontwikkelt een duurzame en circulaire aanpak in haar organisatie voor de lange termijn. Zij ziet haar rol vanuit drie verschillende invalshoeken: **doen, ontwikkelen en faciliteren.**

Waterschap Vechtstromen werkt momenteel aan de uitwerking van die rol. De vraag bij die faciliterende rol is: *hoe maken we optimaal gebruik van restproducten uit b.v. de waterzuivering voor de toepassingen in andere sectoren?* Een voorbeeld is cellulose uit afvalwater om kunststof van te maken. Maar zo zijn er meer te bedenken. *Welke (technische) mogelijkheden zijn er binnen het waterschap te vinden? Hoe brengen we vraag en aanbod bij elkaar? Hoe kunnen we deze producten verwaarden?*

Agenda